

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 12.1.2011
KOM(2011) 11 v konečnom znení

ROČNÝ PRIESKUM RASTU

PRÍLOHA 1

SPRÁVA O POKROKU STRATÉGIE EURÓPA 2020

ROČNÝ PRIESKUM RASTU

PRÍLOHA 1

SPRÁVA O POKROKU STRATÉGIE EURÓPA 2020

Predloženie tohto ročného prieskumu rastu, ktorý znamená začiatok prvého „európskeho semestra“, prichádza v momente, ktorý je pre Európsku úniu zlomový. Po dvoch rokoch sa Európa pomaly dostáva z krízy. Obnova naberá na sile a rýchlosti, aj keď pretrvávajú nejasnosti na trhu so štátnymi dlhopismi a vo finančnom sektore aj naďalej prebiehajú zmeny a reformy.

So zlepšovaním výhľadu prichádza čas na rezolútne politické opatrenia. Vyvedenie Európy z krízy nikdy neznamenalo len riadny návrat k obvyklému stavu vecí. Krízy odhalila zásadné nedostatky európskeho hospodárstva a rastúce vnútorné nerovnosti. Obnova založená na udržateľnom raste, prinášajúcom nové pracovné príležitosti, bude možná len ak budú vyriešené zásadné štrukturálne nedostatky a Európa krízu využije na spustenie hlbokej transformácie svojej ekonomickej štruktúry.

V Európe bol dopad krízy obmedzený a absorbovaný relatívne lepšie než v iných častiach sveta. Aj tak však hrozí, že sa spomalí tempo obnovy z celosvetových otrasov. Kríza ďalej prehĺbila rozdiel medzi produktivitou práce v Európe a USA. Cenová a nákladová konkurencieschopnosť je aj naďalej problematická. Rozvojové krajiny sa k rastu vracajú rýchlejším tempom ako EÚ, aj keď niektoré z nich riešia značné hospodárske problémy.

Európa 2020 je stratégia, ktorú prijala EÚ a členské štáty s cieľom „*pomôcť Európe spamätať sa z krízy a vyjsť z nej silnejšia tak vnútorne, ako aj na medzinárodnej úrovni*“¹. Vyvedenie Európy z krízy si vyžaduje koordinovaný a komplexný program reforiem, ktorý bude riešiť fiškálnu konsolidáciu, návrat k zdravým makroekonomickým podmienkam a prioritné zameranie sa na budúci rast.

EÚ a jej členské štáty majú kolektívnu zodpovednosť podniknúť potrebné, aj keď náročné štrukturálne reformy, orientované na budúcnosť. Súčasne naprávajú fiškálnu situáciu a obnovujú zdravé makroekonomické podmienky.

Je potrebné, aby v Európe bola zvýšená koordinácia reforiem a hospodárskych politík na zaistenie toho, aby sa makroekonomické opatrenia, fiškálna konsolidácia a politické reformy vzájomne dopĺňali. Kým fiškálna konsolidácia je kľúčovým predpokladom pre rast, nestačí na jeho stimuláciu. Keďže chýbajú proaktívne politiky, potenciálny rast v nadchádzajúcom desaťročí pravdepodobne zostane slabý. Rast bude v kľúčovej miere závisieť na prostredí pre priemysel a podnikanie, predovšetkým pre malé a stredné podniky. Bez rastu bude fiškálna konsolidácia ešte väčšou výzvou.

Na zasadnutí Európskej Rady v júni 2010 bol zavedený pojem „európskeho semestra“, ktorý spája vývoj makroekonomickej politiky a štrukturálne reformy v rámci stratégie Európa 2020.

¹ Závery Európskej rady, 17. júna 2010.

„Európsky semester“ je časový úsek v prvej polovici roka, počas ktorého sa zosúladujú správy členských štátov v rámci Paktu o stabilite a raste, a správy v rámci stratégie Európa 2020. Zároveň sa členským štátom poskytujú politické pokyny a odporúčania pred dokončením vnútroštátnych rozpočtov. Tým sa posilní *ex ante* rozmer koordinácie hospodárskej politiky a dohľadu v EÚ, čo umožní kombinovať výhody spoločnej agendy na úrovni EÚ a činností prispôbených na úrovni členských štátov. Týmto spôsobom sa EÚ môže včas poučiť z vývoja na vnútroštátnej úrovni, aby členské štáty mohli do svojich politík na ďalší rok začleniť európsku perspektívu a usmernenia.

V tomto novom cykle koordinácie politík bude Komisia každý rok prostredníctvom ročného prieskumu rastu predkladať svoje hodnotenie hlavných hospodárskych problémov, ktorým EÚ čelí, a odporučí prioritné opatrenia na ich riešenie. Na základe týchto vstupov Európska rada na jarnom zasadaní vydá pokyny na riešenie hlavných problémov, ktoré je potrebné riešiť. Na základe týchto pokynov členské štáty pripravujú strednodobé rozpočtové stratégie v rámci ich programov stability alebo konvergenčných programov a v národných programoch reforiem ustanovia opatrenia potrebné na pokrok smerom k cieľom stratégie Európa 2020 a na odstránenie prekážok rastu. Obidva dokumenty budú predložené súčasne v polovici apríla. Rada na základe odporúčaní Komisie do leta v záverečnej fáze „semestra“ vydá pre každú krajinu špecifické politické pokyny. Členské štáty preto budú môcť s týmito príspevkami počítať pri príprave rozpočtu na nasledujúci rok.

V prvom „európskom semestri“ sa ročný prieskum rastu zameriava na kľúčové informácie o činnostiach, ktoré členské štáty musia riešiť ako prioritné. Analýza, na ktorej sa tieto informácie zakladajú, je uvedená v troch priložených správach.

1. PRIORITNÉ ZAMERANIE SA NA OPATRENIA PODPORUJÚCE RAST

Kľúčové sú opatrenia na úrovni členských štátov, aby sa predišlo „scenáru strateného desaťročia“...

Prieskum makroekonomickej situácie a pracovného trhu v EÚ ukazuje, že členské štáty musia v roku 2011 a 2012 konať, aby neskĺzli k pomalému rastu s vysokou úrovňou nezamestnanosti („scenár strateného desaťročia“). Najurgentnejšou úlohou je prelomiť začarovaný kruh neudržateľného dlhu, narušenia finančných trhov a nízkeho hospodárskeho rastu v niektorých členských štátoch. Prvou prioritou je ozdraviť rozpočtové politiky pri súčasnom chránení politík posilňujúcich rast a rýchlo regenerovať finančný sektor, aby bolo možné nájsť cestu k obnove. Druhou prioritou je urýchlené zníženie nezamestnanosti a uskutočnenie účinných reforiem pracovného trhu, aby bolo k dispozícii viac a lepších pracovných príležitostí. Tieto priority možno účinne riešiť len ak budú súčasne podporené značným úsilím zameraným na naštartovanie rastu.

Úspešné reformy budú pozostávať zo zlepšenia fungovania pracovného trhu a trhov s výrobkami, podpory inovácií a zlepšenia rámcových podmienok podnikania v Európe. To priláka väčšie investície zo súkromného sektora, čo pomôže posilniť kvalitu verejných financií. Na strane pracovného trhu by sa reformné úsilie malo zamerať na riešenie nízkej účasti niektorých skupín na pracovnom trhu a jeho slabé fungovanie. Takéto politiky by tiež mali pozitívny vplyv aj na rozpočtovú konsolidáciu prostredníctvom tvorby vyšších príjmov z daní a nižších verejných výdavkov na sociálne transfery a pomohli by znížiť riziko budúcich makroekonomických nerovnováh. Štrukturálne reformy môžu vytvoriť značné výhody aj

v krátkom čase. Prírastky v produkcii a zamestnanosti sú podporované zlepšením rámcových podmienok, reformami pracovného trhu a trhu s výrobkami.

Hlavné iniciatívy a nástroje EÚ musia byť mobilizované na podporu vnútroštátneho úsilia

Opatrenia na úrovni EÚ tiež prispievajú k zvyšovaniu rastu spôsobmi, ktoré sú inteligentné, udržateľné a inkluzívne. Komisia pripravila ambicióznú agendu, ktorú predloží vo forme siedmich hlavných iniciatív, ako aj paralelných činností zameraných na horizontálne politiky, podporujúce stratégiu.

Komisia predložila sedem hlavných iniciatív stanovených v stratégii Európa 2020². Každá z hlavných iniciatív rieši špecifické problémy a obsahuje opatrenia určené pre konkrétne oblasti politiky. Ich skutočná dôležitosť spočíva v skutočnosti, že sú úzko spojené a vzájomne sa podporujú. Niektoré kľúčové opatrenia, ako potreba nového systému práv duševného vlastníctva sú preto relevantné pre rôzne hlavné iniciatívy – v tomto prípade je to Únia inovácií, Priemyselná politika a Digitálna agenda.

Úspech stratégie Európa 2020 závisí aj na účinnej mobilizácii a opätovnom zameraní všetkých nástrojov EÚ na podporu reforiem. Na tento účel si stratégia vyžaduje prijatie opatrení na posilnenie jednotného trhu, rozpočtu EÚ a nástrojov pre vonkajšie hospodárske činnosti a ich prípravu tak, aby splnili ciele stratégie Európa 2020:

- v súlade s týmto záväzkom Komisia spustila diskusiu o budúcom Akte o jednotnom trhu s cieľom oživiť jednotný trh a využiť nové zdroje rastu³,
- oznámenie o „Preskúmanie rozpočtu EÚ“ ustanovuje všeobecné smerovanie a možnosti, ako môže rozpočet EÚ poskytnúť podporu pre ciele stratégie Európa 2020, pričom sa viac zohľadnia priority stratégie vo výdavkových politikách EÚ⁴,
- napokon oznámenie „Obchod, rast a svetové záležitosti: Obchodná politika ako hlavná súčasť stratégie Európa 2020“ stanovuje akým spôsobom obchodné a investičné politiky môžu byť kľúčovými hnacími prvkami rastu⁵.

Priority pre rast na úrovni EÚ

V stratégii Európa 2020 sa predkladá široký rozsah integrovaných politických reforiem, ktoré sa vykonávajú v nadchádzajúcich rokoch. S cieľom prispôsobiť sa rozsahu a urgentnosti problému urýchlenia hospodárskej obnovy a tvorby pracovných príležitostí sa úsilie EÚ v roku 2011 a 2012 bude musieť zamerať na prijatie tých opatrení, ktoré čo najpriamejšie podporujú reformné úsilie členských štátov, nevyžadujú si rozsiahle verejné investície a majú najväčší dopad na rast a tvorbu pracovných príležitostí. Komisia sa preto zameria na rad

² Digitálna agenda pre Európu (KOM (2010) 245 v konečnom znení/2, 19.5.2010), Mládež v pohybe (KOM(2010) 477, 15.9.2010), Únia inovácií (KOM(2010) 546, 6.10.2010), Integrovaná priemyselná politika vo veku globalizácie (KOM (2010) 614, 27.10.2010), Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti (KOM(2010) 682, 23.11.2010), Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu: európsky rámec pre sociálnu a územnú súdržnosť (KOM (2010) 758, 15.12.2010). Hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ bude predložená na konci januára 2011.

³ „Na ceste k Aktu o jednotnom trhu“ (KOM (2010) 608, 27.10.2010).

⁴ „Preskúmanie rozpočtu EÚ“ – KOM(2010) 700, 19.10.2010.

⁵ „Obchod, rast a svetové záležitosti: Obchodná politika ako hlavná súčasť stratégie Európa 2020“. KOM(2010) 612, 9.11.2010.

prioritných opatrení na úrovni EÚ, zameraných na podporu rastu. Tieto opatrenia, vybrané z politík v hlavných iniciatívach, by mali mať jasné hospodárske výhody v krátkodobom, resp. strednodobom horizonte a byť vhodné na rýchle prijatie. Priorita by napríklad mala byť určená obnoveniu jednotného trhu prostredníctvom plného využitia potenciálu sektora služieb, prilákaniu súkromného kapitálu na financovanie rýchlo rastúcich inovatívnych podnikov, modernizácie ustanovovania noriem a režimov duševného vlastníctva a vytvorenia účinného prístupu k energii. Komisia navrhne aj opatrenia v oblasti DPH, spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov fyzických osôb a zdanenia energie s cieľom zlepšiť daňové prostredie pre podnikanie, bojovať proti dvojitému zdaneniu a dosiahnuť ciele agendy EÚ v oblasti zmeny klímy a energie.

Dôležitosť samotného sektora služieb ako poskytovateľa vstupov pre iné sektory znamená, že silnejší vnútorný trh so službami je dôležitým hnacím prvkom rastu a tvorby pracovných miest v hospodárstvach členských krajín EÚ. Prostredníctvom dôsledného uplatnenia smernice o službách bude oživená hospodárska súťaž, modernizovaný regulačný rámec a dosiahnutý pokrok pri zásadných štrukturálnych reformách. Mali by byť podniknuté aj ďalšie opatrenia na rozšírenie vnútorného trhu so službami.

Opatrenia podporujúce otvorenejšie a efektívnejšie verejné obstarávanie môžu do značnej miery znížiť náklady vo verejnom sektore a podporiť hospodársku súťaž na príslušných trhoch. Účinné využitie výsledných úspor môže priniesť značné makroekonomické výhody. Lepší prístup na trhy verejného obstarávania v tretích krajinách môže v Európe priniesť dodatočné zisky.

Lepšia infraštruktúra pre udržateľnú energetiku, dopravu a informačné technológie (najmä širokopásmové technológie) môžu pomôcť podporiť rast a tvorbu pracovných miest v súlade s dlhodobými cieľmi na zníženie emisií uhlíka. Z tohto pohľadu môže prístup k financovaniu inovácií vrátane dlhopisov na projekty EÚ prispieť k adaptačnej schopnosti hospodárstva.

Na mikroekonomickej úrovni by vyššia konkurencia v sektore dopravy aj energetiky mohla viesť k zvýšeniu ekonomickej účinnosti v dôsledku vstupu nových poskytovateľov a nižších cien a racionálnejšieho využitia práce a kapitálu prostredníctvom inovácie. Na makroekonomickej úrovni by tieto opatrenia mohli viesť k zvýšeniu hospodárskej aktivity, keďže zisky zo sektoru dopravy a energetiky môžu byť rozšírené do zvyšku hospodárstva, vzhľadom na dôležitosť týchto vstupov pri výrobných nákladoch v rámci iných činností.

Priemysel a výroba sú hlavným zdrojom inovácií a technického vývoja v súkromnom sektore a predstavujú väčšinu vývozu EÚ. Ich oživenie je nevyhnutné pre hospodársky rast. Dobre fungujúci jednotný trh s environmentálnymi výrobkami a službami súčasne ponúka značné možnosti pre rast, inovácie a tvorbu pracovných miest.

Pokiaľ sa týka stanovovania noriem, je dôležité byť prvým v celosvetovom meradle. Komisia preto navrhne opatrenia na urýchlenie a modernizáciu stanovovania noriem v Európe vrátane sektora informačných a komunikačných technológií (IKT). V rýchlo sa vyvíjajúcej a prepojenej oblasti IKT je to mimoriadne náročné. Komisia na úrovni EÚ vytvorí špecifické aj štandardy na uľahčenie rozvoja trhu pre inovatívne nízkouhlíkové výrobky a technológie, ktoré účinne využívajú zdroje.

Komisia okrem toho v roku 2011 s cieľom uľahčiť cezhraničné transakcie na jednotnom trhu predloží právny nástroj, ústretový voči užívateľom, ktorý bude spravovať európske zmluvné právo. Tento právny nástroj si podniky a spotrebitelia budú môcť vybrať pre transakcie na

jednotnom trhu. Tiež bude predložené nariadenie, ktorým sa zjednoduší cezhraničné vymáhanie dlhov, a to aj prostredníctvom zablokovania bankových účtov. To by malo pomôcť prekonať súčasnú situáciu, keď je možné vymôcť len 37 % cezhraničných dlhov.

Komisia predloží európsky rámec pre duševné vlastníctvo, ktorý podporí najmä elektronický obchod a digitálny priemysel, s cieľom vyriešiť súčasnú situáciu, keď dáta dostupné online nemôžu byť sprístupnené legálne v celej Únii.

V súvislosti s prístupom k financiám, najmä pre MSP a začínajúce inovačné firmy, môže balík opatrení, ako napríklad pas pre rizikový kapitál, zameraný na odstránenie cezhraničných bariér vrátane daňových prekážok, ktoré vyplývajú z odlišných vnútroštátnych právnych noriem, prispieť k zníženiu nákladov na financovanie začínajúcich firiem prostredníctvom nižších rizikových prirážok a tým podporiť inováciu. Komisia bude tiež riešiť otázku prilákania dlhodobých zahraničných investícií v EÚ.

2. PRVÉ KROKY SMEROM K DOSIAHNUTIU CIEĽOV STRATÉGIE EURÓPA 2020

Európska rada na zasadaní v júni 2010, na ktorom bola prijatá stratégia Európa 2020 a jej hlavné ciele, vyzvala členské štáty aby začali čo najskôr konať s cieľom „*implementovať tieto politické priority na ich úrovni. V úzkej spolupráci s Komisiou by tiež čo najskôr mali schváliť svoje vnútroštátne ciele s ohľadom na štartovaciu pozíciu a vnútroštátne okolnosti, a s ohľadom na svoje vnútroštátne rozhodovacie procesy. Mali by tiež identifikovať hlavné prekážky rastu a vo svojich národných programoch reformiem určiť spôsoby, ako ich odstrániť*“.

Členské štáty na jeseň roka 2010 v úzkej spolupráci s Komisiou pracovali na ustanovení vnútroštátnych cieľov a vytvárali stratégie na ich implementáciu. Boli vyzvané, aby v polovici novembra predložili návrhy svojich národných reformných programov („NRP“), v ktorých budú uvedené predpokladané vnútroštátne ciele a potrebné reformy na dosiahnutie týchto cieľov a na odstránenie dlhodobých prekážok rastu. Skutočnosť, že každý členský štát si stanovuje vlastnú úroveň ambícií pokiaľ ide o celkové ciele stratégie Európa 2020, je dôležitým prvkom tejto stratégie, ktorý zaisťuje, že vnútroštátne ciele budú politicky podporené, teda budú predmetom vnútornej politickej diskusie.

Okrem dvoch členských štátov si všetky ostatné stanovili vnútroštátne ciele. V niektorých prípadoch predložili len predbežné alebo kvalitatívne ciele. Vzhľadom na predbežnú povahu predložených dokumentov sú niektoré ciele navrhnuté ako cieľové rozsahy alebo ako „minimálne ciele“ založené na súčasných politikách.

Aj keď nie je možné vyvodiť definitívne závery z predbežných údajov uvedených v návrhoch NRP, možno identifikovať niektoré všeobecné trendy. Existuje riziko pomerne nízkych ambícií pri stanovení národných cieľov a prílišnej orientácie na krátkodobý časový horizont, pričom nebude venovaná dostatočná pozornosť navrhnutiu reformných ciest na celé obdobie do roku 2020. Účel cieľov nie je len číselný. Spočíva aj v poskytnutí podnetu členskými štátmi, aby vyvinuli snahu dosiahnuť merateľný pokrok v kľúčových oblastiach, ktoré sú zhrnuté v piatich hlavných cieľoch. Vo väčšine prípadov prehľad predbežných vnútroštátnych cieľov ukazuje, že EÚ musí na splnenie hlavných cieľov EÚ schválených Európskou radou prekonať ešte dlhú cestu. Je pochopiteľné, že pre niektoré členské štáty môže byť ťažké prijať ambiciózne záväzky v období ekonomickej neistoty. Keďže však národné reformné programy majú mať dlhodobý charakter, je potrebné určiť cestu, ktorá berie do úvahy súčasné okolnosti, ale jej cieľom je dosiahnuť na konci obdobia správny výsledok. Komisia navrhuje uskutočniť

strednodobé hodnotenie v roku 2014, keďže berie do úvahy, že toto je prvý rok nového prístupu, ako aj konkrétne ťažkosti mnohých členských štátov pri zvyšovaní úrovne ambícií v období fiškálnej konsolidácie. To EÚ umožní zhodnotiť, či je možné dosiahnuť želaný pokrok a v prípade potreby prijať dodatočné opatrenia.

Nasledujúca časť poskytuje predbežný prehľad návrhov národných cieľov v súčasnosti, predložených v tabuľke v prílohe. Od všetkých členských štátov sa očakáva, že do apríla 2011 predložia presné vnútroštátne ciele, vzťahujúce sa na všetkých päť hlavných cieľov EÚ. Od budúceho roka bude prostredníctvom „ročného prieskumu rastu“ bližšie monitorovaný pokrok pri plnení hlavných cieľov, ako aj pri plnení konečných vnútroštátnych cieľov.

2.1. Zamestnanosť

Hlavným cieľom EÚ je dosiahnuť 75 % mieru zamestnanosti pre mužov a ženy od 20 do 64 rokov do roku 2020 prostredníctvom vyššej účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, ako aj prostredníctvom lepšej integrácie legálnych migrantov. Nízka účasť na pracovnom trhu je jednou z dlhotrvajúcich kľúčových štrukturálnych slabostí v Európe. Pred krízou bola úroveň zamestnanosti v Európe o niekoľko percentuálnych bodov nižšia ako v USA a Japonsku. Kríza dramaticky zhoršila nezamestnanosť, kým demografické zmeny hrozia ďalším znížením počtu pracovných síl. Zvýšenie účasti na pracovnom trhu by malo značný vplyv na budúci rast v Európe.

Analýza návrhov NRP ukazuje, že sa členské štáty s týmto cieľom stotožnili a do veľkej miery si stanovili za cieľ odstránenie prekážok na pracovnom trhu. Väčšina členských štátov si stanovila konkrétne ciele, ale niekoľko krajín navrhlo cieľový rozsah, konkrétne Belgicko, Cyprus, Rakúsko, Slovensko a Taliansko. Holandsko a Veľká Británia ešte neustanovili oficiálny vnútroštátny cieľ. Ciele sa pohybujú v rozmedzí od 62,9 % (Malta) do 80 % (Švédsko).

Ak by všetky členské štáty mohli dosiahnuť uvedené vnútroštátne ciele do roku 2020 alebo dosiahnuť nižšiu hodnotu ich cieľového rozsahu, priemerná úroveň zamestnanosti medzi členskými štátmi, ktoré si stanovili vnútroštátny cieľ, by dosiahla 72,4 %. Ak by všetky členské štáty mohli dosiahnuť hornú hranicu ich cieľového rozsahu, dosiahla by priemerná úroveň zamestnanosti v EÚ 72,8 %. Povedané inak, na základe súčasných vnútroštátnych cieľov zamestnanosti by EÚ ako celku k splneniu cieľa 75 % chýbalo 2,2 až 2,6 percentuálneho bodu.

2.2. Výskum a vývoj

Európa výrazne zaostáva za USA a inými vyspelými hospodárstvami úrovňou investovaných prostriedkov, najmä prostriedkov súkromného sektora, ako aj účinnosťou výdavkov. Tento rozdiel negatívne vplyva na perspektívy rastu, najmä pre sektory s najväčším rastovým potenciálom. Cieľ stratégie Európa 2020 si vyžaduje, aby boli podmienky pre investovanie do výskumu a vývoja zlepšené, pričom zámerom je zvýšenie úrovne kombinovaných verejných a súkromných investícií najmenej na 3 % HDP.

Z predbežných vnútroštátnych cieľov vyplýva súhrnná úroveň 2,7 až 2,8 % HDP, ktorá nedosahuje očakávanú úroveň 3 % HDP investovaných do výskumu a vývoja, avšak predstavuje značné úsilie, najmä v súvislosti so súčasným rozpočtom. Niektoré členské štáty podnikli kroky zamerané na značné zvýšenie verejných investícií do výskumu, inovácií a vzdelávania, pričom uznávajú, že tieto investície budú poháňať rast v budúcnosti. Napriek

ťažkostiam pri mobilizácii súkromných zdrojov na cieľ pre výskum a vývoj uviedli niektoré členské štáty vysoké, avšak realistické ciele.

Ďalším úzko súvisiacim aspektom výkonnosti EÚ v inováciách je podiel rýchlo rastúcich inovačných podnikov v ekonomike⁶. Členské štáty musia pripraviť reformy tak, aby boli odstránené prekážky rastu inovačných podnikov, najmä prostredníctvom zlepšenia rámcových podmienok a prístupu k financiám.

2.3. Ochrana klímy a energetika

Dosiahnuť udržateľný rast znamená transformovať Európu na konkurencieschopnú ekonomiku a nízkouhlíkovú spoločnosť, ktorá účinne využíva zdroje. Táto vízia podporuje trojitý cieľ stanovený v stratégii Európa 2020: znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 alebo o 30 % za priaznivých podmienok, zvýšiť podiel obnoviteľnej energie na celkovej spotrebe energie v EÚ na 20 %, a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

V súvislosti so zdrojmi obnoviteľnej energie a znížením emisií skleníkových plynov už existujú vnútroštátne ciele.

V súvislosti s energetickou účinnosťou analýza NRP ukazuje, že v súčasnosti členské štáty tento cieľ prevzali len v obmedzenej miere. Niektoré členské štáty neposkytli o tomto ciele údaje, kým ostatné použili na vyjadrenie vnútroštátnych cieľov odlišné metodológie. Vzhľadom na tieto odlišnosti a neúplné informácie je naliehavo potrebné objasniť ciele, ktoré chce každý členský štát dosiahnuť.

Predbežné hodnotenie však ukazuje, že spoločné úsilie by jednoznačne nestačilo (dosiahlo by sa menej ako 10 %) na dosiahnutie celkového cieľa EÚ znížiť spotrebu energie o 20 % do roku 2020. To vzbudzuje obavy, pretože energetická účinnosť je nákladovo najúčinnším spôsobom zníženia emisií, zlepšenia energetickej bezpečnosti a konkurencieschopnosti a zlepšenia dostupnosti energetickej spotreby, ako aj tvorby pracovných miest. Podobne ani v oblasti zmierňovania následkov zmien klímy existujúce a plánované opatrenia nedostačujú na dosiahnutie hlavných cieľov pre rok 2020.

2.4. Vzdelávanie a odborná príprava

Podpora inovácií a rastu si tiež žiada patričný prísun kvalifikovanej pracovnej sily. Vysoko kvalifikované obyvateľstvo je kľúčové aj pri riešení problémov súvisiacich s demografickými zmenami a sociálnou inklúziou v Európe. Investície do kvality vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania sú preto kľúčovým rozmerom inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Stratégia Európa 2020 ustanovuje dvojitý hlavný cieľ v súvislosti so vzdelávaním. Do roku 2020 by malo školskú dochádzku predčasne ukončiť menej ako 10 % obyvateľstva vo veku 18 až 24 rokov, a najmenej 40 % mladých dospelých vo veku 30 až 34 rokov v EÚ by malo ukončiť vysokoškolské alebo rovnocenné vzdelanie. Analýza návrhov NRP ukazuje, že sa vo všeobecnosti venuje väčšia pozornosť hodnoteniu súčasných problémov a hľadaniu možných odpovedí, ako definovaniu konkrétnych reformných plánov a opatrení. Vo väčšine návrhov

⁶ Komisia pripravuje takýto indikátor na žiadosť Európskej rady – KOM(2010) 546, 6.10.2010, s. 29.

NRP nie je jasné, či sú opisované opatrenia prijaté ako odpoveď na stratégiu Európa 2020, alebo či ju aspoň zohľadňujú.

Vo všetkých návrhoch NRP boli ustanovené vnútroštátne ciele pre zníženie počtu študentov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku a na zvýšenie počtu absolventov vysokých škôl, s výnimkou Veľkej Británie (ktorá nestanovila žiadne ciele) a Holandska (ktoré stanovilo cieľ pre predčasné ukončenie školskej dochádzky, ale nie pre dosiahnutie vysokoškolského vzdelania).

Napriek tomu, že niektoré členské štáty v súvislosti s predčasným ukončením školskej dochádzky ustanovili mimoriadne ambiciózne ciele, celkové úsilie bude pravdepodobne znamenať nesplnenie cieľa pre rok 2020 10 %. Keď nepočítame krajiny, ktoré si ešte nestanovili ciele (Veľká Británie pre obidva ciele, Holandsko pre vysokoškolské vzdelávanie), na základe cieľov stanovených v návrhoch NRP by do roku 2020 bola dosiahnutá úroveň 10,5 % študentov, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku, čím sa nesplní spoločný európsky cieľ 10 %. V absolútnych číslach by to znamenalo, že v roku 2020 by približne 200 000 ďalších mladých Európanov zanechalo vzdelávanie alebo odbornú prípravu.

Podobne ani v súčasnosti predložené vnútroštátne ciele pre vysokoškolské vzdelávanie nebudú stačiť na dosiahnutie celkového cieľa pre rok 2020. Pri celkovej úrovni dosiahnutého vysokoškolského vzdelania na úrovni 37,3 % v roku 2020 spoločný európsky cieľ nebude dosiahnutý. V absolútnych číslach by to znamenalo, že v roku 2020 sa by bolo približne o 80 000 menej absolventov vysokých škôl vo veku 30 až 34 rokov ako v prípade dosiahnutia úrovne 40 %.

2.5. Sociálne začlenenie a boj proti chudobe

Udržateľný rast nemôže byť dosiahnuteľný, pokiaľ sa prospech z neho nebude šíriť do celej spoločnosti. V Európe však v minulom desaťročí rástla nerovnosť, pričom sa stále viac ľudí potýka s nezamestnanosťou a sociálnym vylúčením. Hospodárska kríza mimoriadne zvýšila počet ľudí, ktorí sa dostali pod hranicu chudoby, alebo im toto riziko hrozí. Zvrátenie tohto trendu a zaistenie zlučiteľnosti rastu a sociálnej súdržnosti je kľúčovým cieľom stratégie Európa 2020. Hlavným cieľom EÚ je znížiť podiel Európanov, ktorí žijú pod hranicou chudoby v jednotlivých krajinách o 25 %, teda vymaniť 20 miliónov ľudí z chudoby. Cieľ je určený na základe troch indikátorov⁷, ktoré odrážajú viaceré stránky chudoby a vylúčenia v Európe. Rozširuje pôvodný pojem relatívnej príjmovej chudoby, aby bol riešený nepeňažný rozmer chudoby a situácie vylúčenia z pracovného trhu. Odráža tiež rôznorodosť situácií a priorit v členských štátoch.

Predbežné analýzy ukazujú, že relatívna chudoba zostáva hlavným problémom vo väčšine štátov EÚ. Zlepšenie celkovej životnej úrovne môže do značnej miery pomôcť znížiť chudobu a vylúčenie v krajinách s nižším HDP na hlavu a vysokou úrovňou materiálnej deprivácie. Boj proti vylúčeniu z pracovného trhu je prioritou pre všetky štáty, vrátane štátov s vyvinutými systémami sociálneho zabezpečenia, ktoré relatívne dobre chránia pred príjmovou chudobou, ale poskytujú slabé podnety, resp. malú podporu pri účasti na pracovnom trhu pre tých, ktorí sú od neho najďalej.

⁷ Miera rizika chudoby, vysoká miera materiálnej deprivácie a osoby žijúce v domácnostiach s veľmi nízkou pracovnou intenzitou.

V návrhoch NRP si väčšina krajín stanovila ciele, aj keď väčšina týchto cieľov ešte nespĺňa úroveň ambícií, ktoré schválila Európska Rada. Väčšina členských štátov použila tri schválené indikátory na určenie cieľa EÚ, čím sa uznalo, že sú potrebné široké stratégie na riešenie chudoby vo všetkých jej rozmeroch. Úroveň ambícií by však mala byť zvýšená, aby bol zohľadnený vzájomný vplyv medzi cieľmi, najmä spojenie medzi pracovným zapojením a chudobou. Viaceré krajiny ešte svoj cieľ nestanovili. Je naliehavé, aby tieto krajiny urýchlili proces dokončili.

3. NÁRODNÉ REFORMNÉ PROGRAMY

3.1. Návrhy národných reformných programov

Ciele stratégie Európa 2020 sú kľúčovým prvkom národných reformných programov, ktoré by mali predstavovať oveľa širšiu a obsiahlejšiu reformnú agendu. Členské štáty boli vyzvané, aby do 12. novembra 2010 predložili návrhy NRP, do ktorých budú začlenené tieto časti:

- Strednodobý makroekonomický scenár: všetky návrhy NRP obsahujú makroekonomický scenár a venujú patričnú pozornosť makroštrukturálnym prekážkam rastu, najmä vo fiškálnej oblasti.
- Vnútroštátne ciele, v ktorých sa premietajú ciele stratégie Európa 2020: väčšina návrhov NRP ich obsahuje (pozri vyššie).
- Objasnenie hlavných prekážok rastu a zamestnanosti. Vo väčšine prípadov NRP potvrdili prekážky rastu objasnené EPC v júni 2010 a EMCO v októbri 2010. V niektorých prípadoch boli zahrnuté niektoré dodatočné problémy.
- Hlavné opatrenia na prioritné zameranie sa na opatrenia podporujúce rast. Takmer vo všetkých návrhoch bola otázka podpory pre štrukturálne reformy na posilnenie udržateľného rastu v strednodobom a dlhodobom horizonte vynechaná.

Návrhy NRP sa odlišujú v otázke podrobnosti a stupňa príprav, pričom niektoré sú úplnejšie a pokročilejšie ako ostatné. Ako všeobecný znak je možné uviesť, že v návrhoch NRP nie je v plnej miere uznaný tlak na potenciálny rast a tvorbu pracovných miest. Makroekonomické scenáre predložené členskými štátmi sú v porovnaní s hodnotením Komisie príliš optimistické. Súčasne sú však scenáre zamestnanosti príliš pesimistické, keďže sú ovplyvnené negatívnymi krátkodobými faktormi. Predbežné hodnotenie návrhov NRP poukazuje na tieto hlavné problémy:

- Veľká väčšina členských štátov sa potýka so značnými fiškálnymi problémami pri znižovaní štrukturálneho deficitu, pričom sa snažia znížiť často vysokú úroveň zadlženosti a obmedzovať náklady na starnúce obyvateľstvo. V mnohých krajinách by posilnenie kvality verejných financií a inštitucionálneho rámca prostredníctvom lepšej fiškálnej kontroly pomohlo udržateľnosti.
- Väčšina členských štátov zdôraznila potrebu zaistiť stabilný a dobre fungujúci finančný sektor, schopný poskytovať finančné sprostredkovanie bez štátnej podpory. Problémy v tejto oblasti zahŕňajú nadmerné zadlženie domácností, zaistenie účinného regulatívneho dohľadu a dobre fungujúci bankový sektor.

- Riešenie nerovnováhy v otázkach konkurencieschopnosti a nevyrovnanosti salda bežného účtu je relevantné pre všetky štáty, ale najmä pre hladké fungovanie EMÚ. V rámci eurozóny je to zohľadnené pri opatreniach na zníženie rozdielov v eurozóne, ktorými sú napríklad posilnenie domácich podmienok dopytu, relatívne úpravy platov a cien, vyššia platová flexibilita a premiestnenie zdrojov z neobchodovateľného do obchodovateľného sektoru.
- Všetky členské štáty uviedli aj potrebu zlepšiť účasť na pracovnom trhu, resp. podmienok pre zamestnanie, a riešiť slabé fungovanie pracovných trhov a segmentáciu pracovného trhu, nedostatočnú profesnú a geografickú mobilitu, nedostatočné podnety na prácu a vylúčenie niektorých vekových skupín.
- Väčšina členských štátov potvrdila aj ťažkosti súvisiace so zlepšením produktivity a uľahčením prechodu na výrobu a export s vyššou pridanou hodnotou. Tieto súvisia s vyššími kapitálovými investíciami, zaistením vhodného regulačného prostredia pre obchod, administratívnej efektivity, ako aj s podporou vyššej úrovne konkurencie.
- Členské štáty napokon uznávajú potrebu podporiť inovatívne kapacity a posilniť investície do ľudského kapitálu s cieľom posilniť rastový potenciál a znížiť nezrovnalosti na pracovnom trhu.

V tejto fáze však politiky predložené v návrhoch NRP nespĺnili cieľ predložiť jasné riešenie dôležitých makroekonomických problémov a úskalí rastu. Politické opatrenia sa často vzťahujú na cesty, ktorými by problémy mohli byť riešené, namiesto konkrétnych návrhov. O fiškálnej konsolidácii bolo poskytnutých viac podrobností, avšak štrukturálnym reformám, ktoré by mohli posilniť rast v strednodobom a dlhodobom horizonte, bola venovaná malá pozornosť. Mnoho návrhov NRP poskytuje prehľad plánovaných opatrení, ktoré by členským štátom umožnili dosiahnuť vnútroštátne ciele. Zoznam opatrení však často zahŕňal už implementované opatrenia alebo opatrenia, ktoré už značne pokročili. Plánované politické opatrenia boli často prezentované v neurčitých pojmoch, málo podrobností bolo poskytnutých o presnej povahe opatrení, časovom priebehu implementácie, očakávanom dopade, riziku čiastočnej alebo neúspešnej implementácie, rozpočtových nákladoch a použití štrukturálnych fondov EÚ. Výnimkou z tohto trendu boli programy predložené členskými štátmi, ktoré dostávajú finančnú pomoc a ktoré predložili podrobnejšie opatrenia.

3.2. Spolupráca pri tvorbe konečných národných reformných programov

Obdobie medzi predložením návrhov NRP a ich konečných verzií bude využité na výmenu stanovísk medzi Komisiou a členskými štátmi a partnerské hodnotenie v Rade. V novembri 2010 boli prostredníctvom partnerského hodnotenia EMCO skúmané prvky návrhov NRP, ktoré sa týkajú zamestnanosti, a v decembri prostredníctvom horizontálneho preskúmania EPC zasa makroekonomické prvky.

Po schválení tohto ročného prieskumu rastu, ktorý poskytuje súhrnné usmernenia členským štátom pre dokončenie NRP, bude Komisia znovu bilaterálne kontaktovať členské štáty s cieľom rokovať o dokončení NRP na základe týchto usmernení a konkrétnymi okolnosťami.

Súčasne by mali byť ukončené vnútroštátne konzultácie, aby bolo zaistené úplné prevzatie zodpovednosti za NRP. Tieto konzultácie by mali zahŕňať politických aktérov (národné parlamenty, regionálne a miestne orgány), ako aj sociálnych partnerov a ostatné zainteresované strany, ktoré sa zúčastnili príprav. V obmedzenom počte prípadov boli návrhy NRP predložené na konzultácie na jednotlivých úrovniach. Kým niektoré členské štáty

uviedli, že pred dokončením NRP uskutočnia konzultácie, väčšina štátov o procese konzultácií informácie neposkytla.

Nedostatočná pozornosť venovaná štrukturálnym reformám, ktoré by mohli posilniť rast v strednodobom a dlhodobom horizonte, vzbudzuje obavy. Ak budú chýbať politiky posilňujúce rast, môžu byť stratégie na konsolidáciu neúčinné.

Cieľom je, aby konečné NRP vyjadrovali reformný program, za ktorý členské štáty a jednotliví aktéri v členských štátoch prevezmú zodpovednosť, pričom bude súčasne spĺňať určité všeobecné kritériá potrebné na dosiahnutie synergii a lepšieho monitorovania. Predovšetkým sa očakáva, že konečné NRP budú obsahovať:

- potenciálne a skutočné strednodobé odhady hospodárskeho rastu (najmenej) na obdobie štyroch rokov; makroekonomické scenáre predložené v rámci programov na rok 2011 by sa preto mali vzťahovať na obdobie do roku 2014,
- ambiciózne a realistické ciele, ktoré sa vzťahujú na všetky päť hlavných cieľov EÚ, sprevádzané cestami na dosiahnutie cieľov do roku 2020 a strednodobé hodnotenie v roku 2014,
- detailnejšie informácie o dlhodobých opatreniach mimo tých, ktoré sa už pripravujú vrátane koherentného plánu na reformu výskumu a inovačných systémov, založenú na analýze silných a slabých stránok jednotlivých členských štátov⁸,
- vplyvy reforiem na rozpočet – podľa potreby aj bližšie údaje o pokroku na vnútroštátnej úrovni a plánovanom použití štrukturálnych fondov na podporu investícií posilňujúcich rast,
- opatrenia na odstránenie prekážok rastu, vrátane údajov o časovom rozvrhu, očakávaných účinkoch a vplyvoch na rozpočet, Tieto budú riešiť otázku stimulantov rastu alebo rámcových podmienok rastu a môžu zahŕňať napr. opatrenia na podporu vnútorného trhu, podnikateľského prostredia, rastu a internacionalizácie MSP, štrukturálne reformy na trhu služieb (napr. smernica o službách), podporu digitálnej spoločnosti a hospodárstva, lepšie podmienky pre spotrebiteľov atď. Prínosy širšej podpory informačných a komunikačných technológií, najmä v súvislosti s produktivitou, sú dobre známe a preto je vhodné zamerať sa na ne politické opatrenia,
- informácie o zapojení a príspevkoch jednotlivých zúčastnených strán; v tejto súvislosti by mali byť uvedené komunikačné opatrenia, prostredníctvom ktorých budú reformné programy priblížené zainteresovaným stranám a občanom, ako aj mechanizmy vytvorené členskými štátmi na monitorovanie implementácie reforiem.

4. ZÁVERY

V súvislosti s týmto prvým ročným prieskumom rastu predstavuje proces monitorovania a hodnotenia mimoriadnu výzvu, vzhľadom na to, že stratégia Európa 2020 bola uvedená len nedávno. V mesiacoch, ktoré nasledovali po prijatí stratégie a jej schválení Európskou radou

⁸ Ako pomoc pri vykonaní tejto analýzy sa členským štátom odporúča použiť „nástroj samohodnotenia“ ustanovený ako súčasť hlavnej iniciatívy Únia inovácií, KOM (2010) 546 v konečnom znení.

v júni 2010, sa činnosť na úrovni EÚ prirodzene zamerala na ustanovenie rámca a spustenie siedmich hlavných iniciatív. Členské štáty zasa podnikli prvé kroky pri spustení vlastných reformných programov. Keďže je prvý implementačný cyklus stratégie Európa 2020 novinkou, členské štáty predložili návrhy národných reformných programov, ktoré predchádzajú konečným verziám dokumentov, ktoré majú byť predložené do apríla 2011.

Tematické hodnotenie ukazuje, že hoci existuje všeobecné povedomie o urgentnosti fiškálnej konsolidácie a potrebe obnovy poriadku vo finančnom a bankovom sektore, do vymedzenia reforiem potrebných na riešenie rozdielov a obnovenie rastu a tvorby pracovných miest sa investovalo oveľa menej. Rovnako aj v prípade predbežných vnútroštátnych cieľov, ktoré ukazujú, že EÚ pravdepodobne nedosiahne hlavné ciele, dohodnuté na úrovni EÚ. Napriek tomu predbežné údaje ukazujú, že rozdiely nie sú také veľké, aby ich nebolo možné prekonať rozhodným konaním v najbližších rokoch. Najdôležitejšie je však v najbližších rokoch vytvoriť dynamiku tak, aby členské štáty plnili ambiciózne ciele, bez ohľadu na ich východiskovú situáciu. V najbližších mesiacoch by mal prioritou byť pokrok pri štrukturálnych reformách prostredníctvom prijatia opatrení na vnútroštátnej úrovni a rozhodnej podpory opatrení posilňujúcich rast v rámci hlavných iniciatív, v súlade s najdôležitejšími myšlienkami tohto ročného prieskumu rastu.

Riadenie návratu k fiškálnej disciplíne a makroekonomickej stabilite pri súčasnom uskutočnení reforiem bude hlavnými témami pre „európsky semester“. Na základe záverov zo zasadnutia Európskej rady v marci Komisia zhodnotí NRP a programy stability resp. konvergenčné programy do júna 2011 a pripraví odporúčania členským štátom, špecifické pre jednotlivé štáty, a to na základe integrovaných usmernení stratégie Európa 2020 a poskytne pokyny k rozpočtovej politike v rámci Paktu o stabilite a raste⁹. Odporúčania a stanoviská Rady k programom stability a konvergenčným programom Rada prijme v júli 2011. Následne bude úlohou EÚ konať a úlohou členských štátov, aby tieto odporúčania a stanoviská transformovali do konkrétnych rozhodnutí pri tvorbe štátnych rozpočtov na rok 2012 v druhom polroku.

⁹ Odporúčanie Rady z 13. júla 2010 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Únie (2010/410/EÚ) a rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov (2010/707/EÚ), ktoré spolu tvoria integrované usmernenia stratégie Európa 2020.

Príloha:
Predbežné ciele stratégie Európa 2020¹⁰

Predbežné ciele členských štátov	Miera zamestnanosti (%)	Výskum a vývoj ako podiel na HDP v %	Ciele pre zníženie emisií (v porovnaní s úrovňami v roku 2005) ¹¹	Energia z obnoviteľné zdrojov	Energetická účinnosť – zníženie spotreby energie v mil. t. ¹²	Podiel predčasného ukončenia školskej dochádzky v %	Vysokoškolské vzdelanie v %	Zníženie chudoby v počte osôb ¹³
AT	77 – 78 %	3,76 %	– 16 %	34 %	7,2	9,5 %	38 % (vrátane ISCED 4a, v súčasnosti na úrovni približne 12 %)	235 000
BE	71 – 74 %	2,6 – 3,0 %	–15 %	13 %	cieľ nebol v NRP stanovený	9,5 – 10 %	46 – 48 %	330 000 – 380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	3,2	11 %	36 %	260 000 (500 000)
CY	75 – 77 %	0,5 %	–5 %	13 %	0,46	10 %	46 %	18 000
CZ	75 %	2,70	9 %	13 %	cieľ nebol v NRP stanovený	5,5 %	32 %	30 000
DE	75 %	3 %	– 14 %	18 %	37,7	do 10 %	(vrátane ISCED 4a, v súčasnosti na úrovni približne 11,4 %)	330 000 (660 000)
DK	78,5 %	3 %	– 20 %	30 %	cieľ nebol v NRP stanovený	do 10 %	40 %	22 000
EE	76 %	3 %	11 %	25 %	0,49 (len konečná)	9,5 %	40 %	49 500

¹⁰ Konečné národné ciele budú ustanovené v národných reformných programoch v apríli 2011.

¹¹ Vnútroštátne ciele pre zníženie emisií ustanovené v rozhodnutí 2009/406/ES (alebo „Rozhodnutie o spoločnom úsilí“) sa vzťahujú na emisie, ktoré nespádajú pod systém EÚ na obchodovanie s emisiami. Emisie, ktoré spadajú pod systém EÚ na obchodovanie s emisiami budú znížené o 21 % v porovnaní s úrovňami v roku 2005. Bude dosiahnuté zodpovedajúce celkové zníženie emisií o 20 % v porovnaní s úrovňami roku 1990.

¹² Je potrebné uviesť, že odhady v členských štátoch sa tiež odlišujú vzhľadom na základný(é) rok(y), podľa ktorých sú úspory odhadované.

¹³ Odhadovaný príspevok k cieľu EÚ.

					spotreba)			
EL	70 %	2 %	- 4 %	18 %	5,4	10 %	32 %	450 000
ES	74 %	3 %	- 10 %	20 %	25,2	15 %	44 %	cieľ nebol v NRP stanovený
FI	78 %	4 %	- 16 %	38 %	4,21	8 %	42 %	150 000
FR	75 %	3 %	- 14 %	23 %	43	9,5 %	50 %	1 600 000 do roku 2015
HU	75 %	1,8 %	10 %	13 %	cieľ nebol v NRP stanovený	10 %	30,3 %	450 000 – 500 000
IE	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený	- 20 %	16 %	2,75	8 %	60 %	186 000
IT	67 – 69 %	1,53 %	- 13 %	17 %	27,9	15 – 16 %	26 – 27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	17 %	23 %	0,74 (len konečná spotreba)	9 %	40 %	170 000
LU	73 %	2,6 %	5 %	11 %	0,19 (len konečná spotreba)	do 10 %	40 %	3 000
LV	73 %	1,5 %	- 16 %	40 %	0,67	13,4 %	34 – 36 %	121 000
MT	62,9 %	0,67 %	14 %	10 %	0,24	29 %	33 %	6 560
NL	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený	1 %	14 %	cieľ nebol v NRP stanovený	znižiť počet osôb, ktoré predčasne ukončia školskú dochádzku na 25 000 (= znížiť na 9 %)	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený
PL	71 %	1,7 %	19 %	15 %	13,6	4,5 %	45 %	1 500 000 – 2 000 000
PT	75 %	2,7 – 3,3 %	- 17 %	31 %	cieľ nebol v NRP stanovený	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	4 %	24 %	10	11,3 %	26,7 %	580 000

SE	80 %	4 %	13 %	49 %	cieľ nebol v NRP stanovený	10 %	40 – 45 %	cieľ nebol v NRP stanovený
SI	75 %	3 %	17 %	25 %	cieľ nebol v NRP stanovený	5,1 %	40 %	40 000
SK	71 – 73 %	0,9 – 1,1 %	5 %	14 %	1,08 (len konečná spotreba)	6 %	30 %	170 000
UK	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený	– 16 %	15 %	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený	cieľ nebol v NRP stanovený	existujú cieľ pre chudobu detí
Odhad pre EÚ	72,4 – 72,8 %	2,7 – 2,8 %	– 20 % (porovnanie s úrovňou v roku 1990)	20 %	do 10 %	10,5 %	37,3 %	
Hlavný cieľ EÚ	75 %	3 %	– 20 % (porovnanie s úrovňou v roku 1990)	20 %	zvýšenie energetickej účinnosti o 20 %	10 %	40 %	20 000 000

SK

SK